

Béts.

Dum deliberatur Romae, perit Saguntum!

Addig dévánkoztak hajdan Romában, mi tévők leanének, *Sagunt* Városának meg tarthatása eránt, hogy addig oda lett a' Város — elfoglalta az Ellenség. — Addig adogatták a' *Londoni* 's *Berlini* Orákulumok is a' biztató szót ö *Nagy-Uraságának*, hogy már most a' nagy reménységű *Nagy-Vezérnek* el-sziláltt Seregét a' *Hémus*' bértzeinek ürege előtt strásállják az *Oroszok*. Történt t. i. hogy *Jul. 4-dikére* virradóra, által rándúlt a' *Dunán*, 3 tsapatokban az *Oroszság*. Észre vevén ezt 70000 táborozó *Spahik* (Török Lovasok), keményen meg támadták néhány izben az *Oroszokat*; de mindenkor nagy veszteséggel verettek vissza; végre pedig táborokat is kéntelenítették által engedni. Tizenöt ezerig való gyalogságot a' tserékbe bújtatott el a' *Nagy-Vezér*; de torkára főrött annak is a' buvótska-jádzás: mert tsak azt vette észre, hogy süvöltének közibe a' nagyobb és kissebb golyóbisok, 's szaladt, a' mint szaladhatott. Egy kis hajós Sereggel is akart magán segítettni a' *Nagy-Vezér* — úgymint a' mellynek parantsolta, hogy kerüllyön hátúlról az *Oroszoknak*. Akart is az szerentsét próbálni; de midön látná, hogy tsak hamar fenéken lövettek 5 bárkái, nem merté többé magát szerentséltetni. — 4000 *Török* maradt a' tsata-mezején. — A' nyertt táborban sok drága fegyvereket kaptak az *Oroszok*. 30—40 ágyúkat is nyertek, 's egy *Arnauta-Basát* fogtak.

Négy hónapokig, 's 7 napokig tartott távolléte után, szerentséssen vissza érkeze ö *Ts.* 's *Kir. Felsege*, *Jul. 20-dika* estvéjén *Béts* Városába. Meg érkezett vele jó *Nádor-Ispányunk* is, kit *Ferentz Fő Hertzeg* fog a' *Pest* Vármegyei *Fő-Ispányságba* bé iktatni. — *Augustusnak* 2-dikán

G

nak

fog innen le indulni az Udvar Eszterházára; onnan pedig 5 diken Budára.

A' Nemes Magyar Testőröknek egy tsapatja Prágába indul Aug. 8-dikán, a' Tseh Koronázás' pompájának fényesebbítésére, Gen. B. Splényi Urnak vezérlése alatt. Paripákon lesz a' menés, 's fog tartani 18 napokon.

Bukurestből, két Levél érkezett hozzánk, tsak hamar egymás után. Az eggyik, Jun. 29-dikén; a' másik pedig Juliusnak 9-dikén útasított.

Az elsőnek ez a' foglalatja:

„Nemes Regimentünk (Erdödy Hufzár) e' folyó hónapnak 6-dikán hagyta oda véletlenül a' Móldvai Ráját, mellyben kvártélyozott volt; 's erős marsokkal sietett Bukurestbe, hová 26-kon el is érkezett. Már akkor táboroztak a' Város mellett a' Barkó; 's Székely Hufzár Regimentek; valamint a' második Székely gyalog, 's a' Splényi, Orofz, Eszterházy Antal, Alvinczy, Pellegrini, Kaunitz, és Tsászár gyalog Batalionjai is. Már mi is táborban vagyunk *). Tartalék (Reserve) ágyu-

---

*) Júliusnak 3-dikán költ más Tudósítás szerént, 14 gyalog Batalionokból, 's 19 lovas osztályokból áll a' Bukurest alatt fekvő Táborunk. Az első rendben vagynak, Gen. Horváth Ur' Brigádája alatt: 1 Bat. a' Mitroviczky Reg. ből, 's 2 az Orozéból, és 2 ofz. Erdödy Hufzárrok; Ob. Degenschild Ur' Brigádája alatt pedig 2 B. Splényi, 1 B. Tsászár, 's 2 ofz. Szavója Dragonyosai. — A' második rendben, Gen. Gr. Keglevits' igazgatása alatt: 1 B. Kaunitz, 1 B. 2-dik Székely, 2 B. első Székely, 1 B. Pel-

ágyúink el érkeztek Szutsovából (Bukovinában vagy). Erdélyből is várunk efféle *Jus Kánonikumokat*, melyekből fogantatossan disputálhaszunk kontyos Szomszédinkal. — B. Herbert, 's Gróf *Eszterházy* Követeink, 10-diktől fogva itt vagynak a' Városban. — *Kis-Havas-Alföldre* is (Ez a' *Bánáttal* határos) gyülekezik egy Sereg. A' Nagy-Vezér, gyakran változtattya táborát a' pestis miatt. Ugy halljuk, nagyon szöknek tőle. — Az *Oroszok*, *Gálátsnál* állanak mintegy 50,000-en. H. *Potemkin* még nem érkezett vissza hozzájuk. “

A' második Levél' foglalatja ez:

„A' múlt Kedden érkezett ide *Bétsből* egy Kurir. Titokban tartatik ugyan a' dolog, a' melly végett küldetett; de úgy tettik, mintha azóltá hangosabban beszélnének itt a' békességről. Bizonyos az, hogy B. Herbert, tsak hamar az akkor vett tudósításai után Leveleket küldött a' Nagyvezérhez; valamint azt is bizonyosnak állítják, hogy említett Ministerünk, Gróf *Eszterházyval* együtt ismét *Szisztóvba* által fognak menni, a' Békesség eránt való tanátskozásoknak folytatása végett.

A' Török Sereget, melly még eddig a' Dunán túl vesztég áll, 180000-ből állónak hirtelik; de mi kevesebb számúnak hisszük. “

Magyar Ország.

El oízlának N. Bihar Vármegyének Egeről a' gyászos fellegek: fel tettett azon a' fényes

G 2

Nap,

Pellegrini, 2 osz. *Erdödy Hufzárok*, 's 2 osz. *Szavoja Dragonyosok*. — Gen. *Mészáros Úr* vezérli a' tartalék Sereget, melly a' *Splényi*, *Alvintzy*, és *Eszterházy Antal Reg.* jeiknek egy egy *Bat.* aikból, 's a' *Székely és Barkó Hufzár Reg.* ból áll.

Nap, 's tapasztaltatta is már a' maga világosító és melegítő erejének nagy jeleit, mint az itt következő elő adásból nyilván meg teltzik:

Nagyvárad, Jul. 11-dikén.

„Az Erdélyi Udvari Kántzelláriának Elölülője, Nagymélt. R. Sz. Bir. Gróf *Széki Teleky Sámuel* ő Kegyelmessége, engedelmet nyervén a' Felséges Udvartól reá, hogy *Bihar* Vármegyei Fő Ispánságába lejendő bé-iktattatása végett *Bétsből* le meheffen: az említett Ns Vármegye' Rendjeinek szabaddá hagyta, hogy mind a' bé-iktatásnak, mind a' Vármegye' Tisztjei választásának napját a' körülállásokhoz képest meg határoznák, és azt mind magának fenn tisztelt Fő Ispány, mind a' Béiktatóúl rendeltetett Kir. Biztos Nagymélt. *Korompai* Gróf *Brunszvik* ő Kegyelmességeknék jó előre tudokra adnák. Jul. 5-dike, 's az azt követő napok határozottak meg a' Ns Vármegye által; mellyhez képest minekutánna egyesültek volna *Pesten* ő Kegyelmességek, sietve útaztak az említett időre *Nagyvárad* felé. Ezen nagy Utazóknak, számos Lovasokat rendeltek ki, bevezetőkül, 's kísérekül *Kún Hegyes*, és *Kardfzág*, úgy nem különben *Hajdu Város Szoboszló*, és *Debretzen* Városa. *Debretzenben* (a' hol Jun. utolsó napján nyugovó napot tartottak volt) fogadták ő Kegyelmességeket, a' Vármegyének eleikbe küldött Követjei, kiknek Elöl-Szóllójok *N. Váradi* Kánonok *Ehrenfels* Úr volt. A' második Követtség, mellynél a' beszédet kis Prépost *Kende* Úr vitte, *Biharon*, *Váradhoz* egy jó óránnyira várakozott ő Kegyelmességekre, a' hová számos hintók, és mintegy 200 lovas Nemesség öszve sereglettek. Innét kezdődött, a' *Váradra* való bé-menetelnek pompája. A' Lovasságot, melly előtt két Trombitások mentek, vezérlette *N. Váradi*, és *Micskei T. Baranyi Mihály* Úr, ki a' múlt efsztedőben, Vezére volt azon Nemes

Se.

Seregnek, mellyet ezen Ns Vármegye küldött vólt *Budára*, Koronánk' őrzésére. A' néh. korona őrző formaruhás Vitézek pedig, rész szerént az ékeflég, rész szerént a' jó rend végett, el vóltak Tifzteknek olftva a' több Nemesség közzé. Ezek után következtek mintegy 50 hintók. Az elsőben ültek: a' Fő Ispány, és a' bé iktató Kir. Biztos Urak, mind ketten rövid magyar öltözetben, 's kalpagossan, kivált a' Fő Ispány ő Kegyelmessege, igen gazdagon készültt formaruhában, 's ki varrott tsizmában. Midőn közelített vólna a' menetel a' Városhoz: a' mosár ágyúknak szünetlen ropogása adott az eránt hirt, az ennek látására vágyakodó Népnak, a' minthogy mindjárt mind azon helyek, a' honnét tsak lehetett valamit látni, sűrűen meg vóltak néző sokasággal rakva. Bé érvén a' Városba, ékes Beszéddel fogadta a' *Várad Olafzi Tanáts* ő Kegyelmességeket. Bizonyos számú gyalog Polgárság, zászló, és musika fzó alatt ment előttök. A' Zsidóság, szépen készültt, és zöld ágakkal, 's szokott ékessegekkel fel tzifrázott bôltozat alatt bizonyította a' maga tizteletét. A' Vármegye' Házánál nagy számmal várakozó Státusoknak és Rendeknek nevével, a' *N. Váradi Oláh Püspök M. Darabant Ignáts* Úr idvezlette ő Kegyelmességeket. Ezzel Ts *N. Váradi* és *Mitskei Baranyi Gábor* Úr, a' ki ezen alkalmatossággal Gazdának ajánlotta magát, a' lovagló Ns Seregnek külső helységekből bégyült részét gazdagon meg vendégelte. Ő Kegysegek, rész szerént ki nyugodták magokat, a' 3 következő napokon, rész szerént a' béiktatás, és szék-újjításhoz meg kívántató rendeléseket tették, rész szerént a' sok szomszéd Vármegyéből, kivált *Szathmárból*, és *Szaboltsból* csoportosan érkezett Deputátus Uraknak köszöntéseiket fogadták. A' három nap így hamar el telvén, 5diken reggel a' Ns Vármegye' Rendjei, a' Püspökségnek a' Vármegye' Házával által ellenben lévő, 's ez út-

tsdoba

úttal ezen tzeremoniára rendeltetett épületénél 9 óra előtt fel gyűlvén, mentek a' fenn tizteltt két Méltóságoknak szállásaikra, és velek együtt, némellyek ugyan gazdag készületű kotsikon, nagyobb részént pedig gyalog, először is a' Római Anyaszentegyház' részén lévő Templomba, onnét pedig tsak ugyan mindnyájan, M. Püspök *Kalatai* ö N. gát ki vevén, a' Reformátusok' Templomába, az ezen alkalmatossághoz intézett rövid Isteni tizteletnek el végezésére. Onnan indultak a' Gyűlésre rendeltetett Házba, melly mellett örvendő musikával, és ágyú szókkal fogadtattak. A' Gyűlés' szobája a' föld színén lévén, az ablakok' allya, söt az egész környék számos sokasággal vótt meg rakva; belöl pedig, a' több helyes rendelések között a' szép Nemre is érdemlett tekintet lévén, ennek számára fenn a' musikáló karban hely készítettett, hová is negyvennél felesebb számú első rendű Asszonyok 's Kisasszonyok, nemzeti ékes öltözetjeikben igen rendesen fel öltözve, ezen vártt történetnek szemlélésére fel gyűltek. A' bé-iktatásnak valósága azon kezdődött, hogy a' Béiktató Kir. Biztos ö Kegye sége, az ezen dolog eránt jött felső Rendelést, és a' Fő Ispányságról költ Kir. petsétes Levelet Notárius *Borosjenői Tisza László* Úrral fel olvastatta; azután pedig maga egy fontos Beszédet tartott, és a' Fő Ispány Urat fel eskette. Ezen túl az újjonnan bé iktatott Fő Ispány ö Kegyelme sége szöllította meg a' T. Karokat és Rendeket: ki is hogy hathatós Beszédjét végezte, a' szokott mód szerént, székestöl együtt három izben fel emeltetett, 's hosszasan tartott Ellyen kiáltásokkal, és ágyúk' ropogásával tizteltetett. Ekkor meg szöllalt, a' T. Karok és Rendek' részéről Notárius *Kazinczy Dienes* Úr, és egy helyesen ki dolgozott Beszédet mondott. Végre, vagy három parantsolatoknak el olvasása, és némelly Tábla-Biráknak tételek után (kiknek szá-

számok között volt, a' T. Karoknak és Rendeknek kivánságához képest, Iffjú Gróf *Teléký Domokos* ö Nagysága is) a' Gyűlés el o'zlott. — Ezt követte a' vig 's pompás ebéd, mellyről oda alább fog még szó lenni. A' szék-újítás más nap, az az 6-dikon kezdődött, 's 7-diken végeződött, melly is arról nevezetes, hogy a' szabad vokso'knak jól intézett tsendes bé szedése által ment véghez, t. i. minden Szolgabíró a' maga járásában lévő, és voksolható Nemeseket különös szobába név szerént bé szö'llongatta, kik is mihelyest a' hivatalokra fel-tettek között valamelyikre tetzések szerént voksaikat adták volna, azonnal el távoztak. Hogy pedig annyival hamarább végbe mehessen a' voksolás, két szobák rendeltettek ki a' végre; mindenik szobában három három vok's-szedök voltak; 's a' voksolók más ajtón mentek ki, mint a' mellyen bé jöttek. — Kik állíttattak elő, ez úttal a' Tisztviselésekre, az itt alább következő Laifrom meg mutattya. — 5-diken, és 6-dikon, három ebédlő Szálákban gazdag készületű nagy Táblákon mintegy negyed-fél száz Személyek vendégeltettek. Az asztalokat kellemetesítő tárgyak között, tészta müből készült Törvény-Könyvek is szemléltettek, melyekben az Ország' függetlensége, a' Magyar Nyelv, 's több efféle kedves dolgokról hozott Ország-Gyűlési Végzések voltak bé irva. — A' második Asztal, fel küldötte az első Táblára a' Magyar Nyelvről szóló Tzikkelyt egy Deputáció által, 's Nemzeti Nyelvünknek ügyét különösen szívére kötötte Fő Ispány ö Kegyelmeségének, ki is a' hazafiúi szép kérést, hasonló hazafiúi szép ajánlással vizontagolta. — Az egészségért való ivás, a' musika, és ágyúzás divatjában voltak. Folyt azonban a' piatzon, egynehány tseber bor, a' köz Népek italára. Mind a' két nap' estvéjén, mulattság 's tántz tartatott a' Vármegye' Házánál, 's a' Fő Ispány

Ur'

Úr' szállásán is. Még pedig első napon a' Vármegye' Házánál két nagy szobákban tartatott a' musika, 's egyikben leg inkább magyart, a' másikban pedig más tántzokat jártak. Melly szép móddal, 's a' tagoknak melly mesterséges, és kellemetes mozgásival lehessen a' magyar tántzot járni, igen szépen meg mutatták a' többek között *Kátfonyi Károly* Úr, *Arad Vármegyei Fő Szolga-Biró*; *Madácsy János*, és *Reviczky Gábor* Urak, *Bihar Vármegyei Szolga-Birá*k; 's *Izsák* Úr, *Szathmár Vármegyei Szolgabiró*. A' Kis-Asszonyok közzül pedig: *Szlávy Juliánna*, *Beliczay Rószália*, *Cseh Magdolna*, *Száraz Therésia*, *Kováts Anna* és *Magdolna* Kisasszonyok. — Megjegyzésre méltó, hogy ezen egész pompa' alkalmatosságával sem nevezetes rendetlenség, sem izetlenség, sem részegség nem történt; hanem mindenek illendő renddel, és betsülettel mentek véghez.

A' fenn említett Tisztviselésekre elől-állított érdemes Személyeknek Laifroma így következik:

Első, és Második All-Ispányok: *Pécs Újfalusi* If. *Péchy Imre*, és *Bessenyoői Beöthy László* Urak. — Fő; 's első, és második All-Notáriusok: *Kazinczy Dienes*, *Pongrácz György*, és *Budai Imre* Urak. — Közöns. Kasszatartó (Gen. Perceptor) *Domokos Jakab* Úr. — Számvevő (Exactor Rationum): *Mihályi István* Úr. — Fő Szolgabirák: *Szegedy Ferentz*, *Csanády István*, *Csanády György*, *Sánta László*, és *Lakatos Imre* Urak. — Első, és második Fiskálisok: *Molnár Sándor*, és *Thuolt András* Urak. — Első All-Szolgabirák: *Böszörményi József*, *Stacho János*, *Szlávy György*, *Thuolt Imre*, és *Kelemen István* Urak. — Különös Kasszatartók (Partikuláris Perceptorok): *Juricskay József*, *Vinkler Mátyás*, *Lakatos Ferentz*, *Szatsvay István*, és *Hrabovszky Mihály* Urak. — Második All-Szolgabirák: *Madácsy János*, *Szilágyi Bálint*,
Pe-

Péchy Antal, Reviczky Gábor, és Szacsvay Adám Urak. — Esküttek: *Dobsa László, Miskolczy Ferentz, Király Lajos, Budaházy László, Domokos Márton, Csapó Ferentz, Fényes Antal, Fráter Gáspár, Gázsy Antal, Nadányi László, Birizdó András, Gubernát Miklós, Barcsay János, Tarczali Zsigmond, és Szabó István* Urak. — Betsületért szolgáló (Honorarius) Notáriusok: *Dobozy Mihály, és Ugray István* Urak. — Bets. sz. Fiskális: *Király Imre* Ur. — Bets. sz. Földmérő: *Tóth József* Ur. — Bets. sz. Esküttek: *Öreg Kard-szag Imre, Palugyai Mihály, Balku Lajos, és Csengeri Móses* Urak.

Erdély Ország.

Az *Erdélyi Karok és Rendek*, Magyar Nemzethez illendő nemes ajánlást tettek ő Felségének azon esetre, ha a' Törökkel újra fegyverre kelénd a' dolog: melly ajánlásnak valóságos párját kívántuk a' Nemzet' dízérére közönséggé tenni. Ez az:

„Fides illa et devotio, qua Gens nostra in Principes suos ducitur, ejus est indolis, ut in adversis rebus majora sumat incrementa. Luculenta sunt hanc in rem omnium ætatum exempla, quæ a nobis eo magis silentio præteriri possunt, quod clarissima hujus testimonia, ab Augustissimis Ssæ Mattis Vrae Prædecessoribus, quin ab ipsa etiam Ssma Vra Matte edita habeantur. Fidem hanc hæreditario jure a majoribus nostris in nos devolutam, et si statim in auspiciatissimo V. Majestatis Regiminis exordio, solennibus votis, magna que animorum promptitudine confessati sumus, cui Declarationi nostræ in homagiali instrumento contentæ, et a Sa. Va. Matte clementissime acceptatæ, nunc quoque inhæremus; ardor tamen ille, quo in Commoda, Decus, et Gloriam S. V. Majestatis,

to-

totiusque Augustæ Domus ferimur, cogit nos in his rerum adjunctis, dum nova belli ottomanici molimina prorumpere audimus, homagiali cultu, sancteque ac solenniter declarare: nos nullo modo admissuros, ut obstricta Vræ Matti homagialis fides nostræ, vel in minimo labefactetur, nec legali nostræ obligationi ex ea profluenti, ullo unquam tempore, via per Leges præscripta, sanguinis etiam profusione defuturos. Prout id medio Deputationis nostræ ad Sacrum Majestatis Vræ Solium cum gravaminibus et postulatis nostris mittendæ prolixius declarare non deerimus; nulli dubitantes S. V. Majestatem hæc intemeratæ fidei nostræ vota, in gloriam et incolumitatem Aug. Domus nuncupata benignissimo animo accepturam, nobisque gratiam suam regiam nullo unquam tempore denegaturam, qui illibata devotione permanemus.“

Frantzia Ország.

A' Királyi Familia' szökéséről újjabban kivilágosodott környüállások is meg érdemlik ugyan a' meg-iratást, 's el sem is múlatjuk mi azokból a' nevezetesebbeket közleni; de mivel tudjuk, hogy e' már most itten a' fő kérdés: Hányadán van az Ország' állapotja? 's miben a' Király' dolga? elsőbb kötelességünknek tartottuk, az ezen Kérdésre való Feleletnek adni munkánkban helyet; melly Feleletet egy nevezetes *Párisi* Újságból vettünk ki, 's a' melly így következik:

„Meg tsalattattak az új Konstituzió' Ellen-ségi, a' Jun. 21-dikei történetnek (a' Király' elszökésének) foganatos vóltáról vett reménységekben. A' melly tudósítások érkeznek ide naponként, az Orzágnak külömbkülömbféle részeiről, úgy meg egyveznek egymással, mintha azon egy helyről utasítottak volna, 's a' *Párisi* gondolkodás'.

dás' formájának pontban *mássát* terjesztik előnkbe. Nem merete volna közzülnök senki is, azzal a' reménységgel ketsegtetni magát, hogy ilyen nehéz környülállásokban, olly tökéletes tsendesség, *) 's olly közönséges egygyesség uralkodhasson *Frantzia Országának* egyik végétől fogva a' másikig. Olly jelentésekkel érkeznek a' Kurirok mindenfelől, az Ország' nagyobb 's kissebb Kerületeinek Kormányfzékeiktől, a' Helységbéli Tanátsoktól, a' Nemzeti Gárdáktól, és zsoldos Katonáktól **), a' mely-

---

*) *Ki vévén azon lármás erőszakoskodásokat, mellyeket a' Konstituzió' Baráti visznek véghez itt amott, a' tőlök külön értelemben lévő Személyeken. — Belesme nevezetű kis Városokában, 5 Személyek lettek azért a' Nép' dühösségének áldozattyaivá, hogy a' Király' el-távozásán örömdöket jelentettek. Brest Városában is éppen az okozta egy Katona Tisztnek, a' vérengző Nép által lett ki-vegeztetését. — Kis-Británia Tartományában, sok utazó Nemesek lo tartóztatattak közelébb, 's mindeneiktől meg fosztatván, fog - házakba zárattak, kastélyaik pedig porrá égettettek. — Polemieuxben, Guillin nevezetű Urat ki-vetett a' Nép az ablakon, annakutánna fejét vette, 's kastéllját fel gyújtotta; mellyben a' meg-öletettnek szorentsétlen özvegye, és árvái lángok' prédájává lettek volna: ha a' polgár Katonaság nem érkezett volna szabadtásokra. — A' melly Országban, egymást érik az efféle szörnyüségek, nem lehet arról mondani, hogy abban tökéletes tsendesség uralkodik.*

***) *Ki vévén mindazáltal némelly Regimenteket, mellyekben, más tudósítások szerónt, annál nagyobb hidegséggel viseltetnek a' Konstituzió-*

mellyeknek summája ez: *Szabadon élni, vagy meg halni.* Jól esett, hogy a' Király meg vallotta a' maga jelentésében (mellyet tett az Ország-Gyűlésének három Deputátusai előtt), hogy ő a' Konstituzióhoz való állhatatos ragaszkodást mindenütt egyformának tapasztalta a' maga útazásában. Bóldog volna, ha meg lett volna arról győződve, azon szerentsélen lépés előtt, a' mellyet tett. Nem lehet már most többé kételkedni a' Nemzeti Lélek (*l' Esprit national*) felől. Azok, a' kik kétségbe igyekeznek azt hozni, vagy rosszul vagynak a' dolog' mivólta felől útasítva; vagy pedig hihetetlenek — a' melly hibát el lehetett még néhány napokkal ez előtt engedni; de már most nem lehetne. Ez a' hibája volt a' Királynak: különben nem követte volna azt a' veszedelmes tanátsot, mellynek — ámbár hijjában valóvá lett — gyászos következései lehetnek *Fr. Országgra*, 's magára a' Királyra nézve is. — A' Nemzet el várja, hogy előbb támadják meg ötet. Tudva vagynak ő előtte mind azon színek, melyek alatt minél több ellenséget igyekeznek tsinálni néki az ő rossz-akarói. Senki ellen se kel ő ki először: állhatatossan követni fogja azt a' Törvényt, mellyet tett magának, hogy tudni illik senkit meg ne támadjon; de az is igaz, hogy az ő maga óltalmazása azon erőhöz lesz alkalmaztatva, mellynek készítésében foglalatoskodik éppen mostan. Erős meg határozással vagon, hogy kézzebb végső romlást szenvedni, mint sem az új Konstituzió mellől el állani. A' ki vólta-képpen meg akarja tudni a' Nemzet' fel-buzdulásának mértékét, ne tsinállyon egyebet, tsak fordítsa szemeit 's elméjét azokra, a' mellyek minden-

---

tzióhoz a' Tisztek; mentől inkább közelít rangjok a' Generálisi Méltósághoz.

den nap történnek. A' Király' el - távozásának, egészen ellenkező következése lett ő reája magára nézve, mint a' minémüre számot tartottak. Nem hogy nevelte volna az a' zürzavart, sőt még inkább helyre állította a' rendet; nem hogy házfára szolgált az a' királyi hatalomnak, sőt a' melly kevés bé-folyása vólt is még az Ország' dolgába: azt is el vezttette vele. Igaz ugyan, hogy *Frantzia Országának* mostani igazgatása, tsupán a' körülállásokhoz képest való igazgatás, a' melly olly formában, mellyben most vagyon, soká meg nem állhat. A' véletlen történet által, egyesült a' végre-hajtó hatalom a' törvény-hozó hatalommal. Tizennégy Századoktól fogva való tapasztalás, eléggé bizonyítja az efféle állapotnak veszedelmes voltát: és a' Nemzet Gyűlése még is késedelmezik annak végét szakasztani. Hogy illy kényes körülállásokban, jó móddal határozhassa meg magát a' Nemzet Gyűlése egy vagy más részre, úgy láttzik, hogy előbb ki akarja tanulni, mitsoda értelemmel legyen az egész Nemzet; 's ezen szándékhoz képest tette fel a' Jun. 29-dikei Ülésben, az új polgári alkotványra ügyelő Ország Gyűlési Deputátzió, hogy az Országának mind a' 83 Ofsztályaiból bizonyos számú Tagokat kell öfzve hívni *Párisba*, a' kiktől meg értvén a' Nemzet Gyűlése az egész Országának közönséges értelmét, 's kívánságát, ahoz alkalmaztathassa magát a' végzés - hozásban; melly végzésről bátran lehetne e' szerént állítani, hogy azt az egész Nemzet helyben hagyta. — Reá állottak néhány Tagjai a' Nemzet Gyűlésének ezen feltételre, 's úgy itélték, hogy annak tellyesítése által leg inkább bé lehetne dugni a' szájokat a' Gyűlés' betsmélőinek; de sokkal többen *haszontalannak 's veszedelmesnek* itélték az afféle öfzve-hívást — *haszontalannak*, ha nem egyebet fogna az néminémü polgári inneplésnél elfközleni: veszedelmesnek, ha az öfzve seregl-

len-

lendő sokaságnak maga ki-nyilatkoztatását így kellene nézni, mint a' Konstitúciónak helyben-hagyását. Mert ezzel azt mutatná a' Nemzet-Gyűlése, hogy még sints egész bizodalommal a' Nemzetnek értelme 's akarata eránt; a' melyet pedig olly sok izben, olly világossan, 's olly közönségeffen nyilván-valóvá tett már az. — „Ezen a' Konstitúción (így szóllottak) megnyugszik minden szív. Nem lehet tagadni, hogy ne vólnának annak néminémű fogyatkozási; de meg lehet azokat orvosolni. Erössen meg vagynak arról győzöttetve a' Frantziák, hogy ha most fordítás esne a' Konstitúción: úgy az egész Birodalom fel fogna fordulni.“ Ezek ízerént, abban állapodott meg a' Gyűlés, hogy az oda fellyebb meg nevezett Deputátúciónak feltételét ne kövesse. — Kétség kívül, semmit sem óhajt inkább a' Nemzet Gyűlése, mint hogy a' maga végzéseit az egész Népek helyben-hagyása által meg-erössítettve szemlélhetné; de ellenben még csak gondolkodni sem akar ám arról, hogy az Orzágnak 83 Osztálya akarhassák a' magok akaratajokat a' Nemzet Gyűlése' akarata helyébe tenni. Erzi, melly nagy ártására lenne ez, az ő általa sinór-mértékül fel vett igazságoknak. — Maga hozta ezen végzést, mindjárt a' maga munkálódásának kezdetekor, hogy *Frantzia Orzágnak Királya legyen*. Ez a' végzés, az új polgári alkotvány-nak talp köve (fundamentoma), 's ha meg gondollyuk, hogy nintsen is olly alkalmas igazgatás formája egy nagy Népre nézve, mint a' királyi: nem lehet kételkednünk, a' Kir. Igazgatásnak meg maradása eránt. Az úgy neveztetett *Franciskánusok' Klubja* (bizonyos Társaságnak a' neve, melly egy vólt Franciskánus Klástromban szokta a' maga gyűléseit tartani) azt végezte, hogy *Frantzia Orzágot, Közönséges Társasággá (Respublica)* kellene tsinálni; de semmivel nem is ronthatta vólna el inkább, a' mi kevés betsülete vólt

volt még ez ideig, mint azon végzése által. Szereztére, nem jönnek úgy számba már most ezen Klubnak Tagjai, mint az előtt, 's kétség kívül kérdésbe sem fog vétetni az ő végzések. — Azt várja most nagy nyughatatlansággal egész *Franciaország*, mire fogja magát határozni a' Nemzet Gyűlése a' Királyra nézve. Az a' Jelentés, mellyet a' Királynak maga szájából irtak le 3 Deputátusai a' Nemzet Gyűlésének, 's a' mellynek maga a' Király alája irta magát, nem hogy könnyített volna az ő dolgán, sőt inkább nehezítette azt. Valóban, ha öszve hasonlítottuk ezen Jelentés azzal az Irással, mellyet maga után hagyott volt, el távozásakor a' Király *): nagy ellenkezést lehet észre venni a' kettő között, mellynek látása felette rossz vért tsinál mindenkiben. Eggyik Jelentésében, azt állítja a' Király nyilván, hogy ő Rab volt, 's világosan ellene mond minden helyben-hagyásainak, úgymint a' mellyeket tsupa kéntelenségből adott; a' másikon ismét azt mondja, hogy ő azon hirnek meg tzáfolása végett ment el, melly szerént nem volt meg néki a' maga szabadsága *Párisban*; és hogy az ő ellen-mondása nem érdekli a' Konstitúciónak sarkallatos ágazatait. Sok dolgokat foglal továbbá magában a' Király Jelentése, mellyek meg hamisítottak, az árestomba vitettek Személyeknek **) vallásaik által. — Ezek olly dolgok, mellyek nem rejtezhetnek el a' vigyázó, 's békételenkedő Nép előtt; 's azért is mód nélkül, ter-

he-

---

*) Ezen Irásnak hátra lévő részét, minél előbb fogjuk közleni.

**) Mihelyt vissza érkezett a' Királyi Familia, mindjárt árestomba vitettek azon Személyek, mellyek vele voltak, az útazás' alkalmatosságával.

hesítik a' szerentsétlen Királynak ügyét azok előtt, kiknek keménységeket nem lágyíthattya az emberi erőtlenségeknek tudása. — Leg főbb mértékére juttatta végre a' Király' szerentsétlenségét, *Bouille* Úrnak, a' Nemzet Gyűléséhez botsátott Levele: úgymint a' melly kimondhatatlanúl felingerlette a' Népet a' Király ellen *).

Bevallei Adalais nevezetű Dáma, kerülő Irást botsátott némelly tudósítások szerént, a' maga Neméhez egész Frantzia Országban, mellyben, jó Királya mellett való fel-kelésre serkenti azt. — Jól járna szegény *XVI. Lajos* bezzeg, ha olly segítöre találna a' meg nevezett Dámában, mint *VII. Károly* Frantzia Király talált az úgy nevezetett *Aureliánumi Leányban* (*Johanna d' Arc*) ki az Anglusokat *Aureliánum* mellől diadalmassan el vervén, ötet *Rheimsba* vitette, 's ott meg is koronáztatta 1429-ben!

---

*) Midőn olvasták volna némellyek, *Bouille* Úr' Levelében: hogy ha tsak egy haj-szálat ejtenek is le, Királyok' fejéről a' Párisiak, meg fogják látni, hogy nem marad egy köve is Párisnak rövid időn a' másikon; így kezdtek tsúfalkodni: „No tsak számba kell szaporán vettetni a' Király' haj-szálainak számát: ne hogy rajtunk keresse *Bouille*, ha valami híjjok talál lenni azoknak.“ — 100000 Tallér jutalom vagyon annak fel téve, a' ki *Bouille* Urat elevenen kézhez szolgáltatya; 50000 pedig annak, a' ki akár *Bouille* Úr' fejét, akár más olly Generálisét viszi Párisba, a' ki Frantzia Ország ellen fegyveres népet fog vezetni.

Küldjük Hadi és más nevezetes Történetek nevet viselő Munkánk' IV. Szakaszának mutató Tábláját, mellyet Tisztelendő *Fehér György* érdemes Hazafi készített.

Költ *Bétsben*, Júliusnak 22-dik napján 1791.